

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2018 -2020

I. Postanowienia ogólne

Narkomania jest zjawiskiem o ogólnoswiatowym zasięgu. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym.

Przeciwdziałanie i zwalczanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy, którego realizacja wynika z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1875) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 783; zm.: Dz.U. z 2017 r., poz. 60 i poz. 1458).

W myśl powyższej ustawy przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności przez:

- a) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- b) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- c) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- d) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- e) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- f) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2020 jest kontynuacją GPPN z lat 2006-2009, 2010-2013 i 2014-2017.

Program ten został opracowany w oparciu o przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Kujawsko-Pomorskim na lata 2017-2020, a jego założenia współgrają z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2014-2020.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 zawiera cel operacyjny nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. W założeniach Programu przedstawiony jest katalog działań przewidzianych do realizacji w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Gmina zamierza realizować przedstawione w Programie zadania, odpowiadające swym zakresem oczekiwaniom i potrzebom.

II. Cel Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zażywania środków odurzających, szczególnie wśród dzieci i młodzieży oraz związanych z tym problemów zdrowotnych i społecznych występujących na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.

Celem programu jest także podniesienie świadomości mieszkańców na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Szczegółowym celem programu jest :

- 1) zapobieganie inicjacji używania substancji psychoaktywnych;
- 2) zmniejszenie popytu poprzez prowadzenie działań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej i rodzinnej;

- 3) wspieranie psychospołeczne osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin;
- 4) współdziałanie merytoryczne i wspieranie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadanie gminne z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- 5) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku;
- 6) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używaniu środków psychoaktywnych poprzez organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych i opiekuńczo wychowawczych programów profilaktycznych;
- 7) promocja zdrowego stylu życia, wolnego od środków uzależniających;
- 8) zwiększenie dostępności do alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- 9) współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii;
- 10) wzmacnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem używania substancji psychoaktywnych;
- 11) udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.

III. Diagnoza problemu

Dane wynikające z ankiet:

Przeprowadzono ankietyzację wśród dzieci i młodzieży z gimnazjum i szkół podstawowych, mającą określić skalę zagrożenia uzależnieniem wśród uczniów.

Na najistotniejsze z postawionych w ankietach pytań uczniowie w poszczególnych rodzajach placówek oświatowych, na przestrzeni lat, wypowiedzieli się następująco:

Uczniowie Gimnazjum

Pyt.1. Czy próbowałeś(-aś) zażywać narkotyków?:

	Rok 2012 (%)	Rok 2010 (%)	Rok 2006(%)
Tak	3	2	3
Nie	97	98	97

Pyt.2. Częstotliwość:

	Rok 2012 (%)	Rok 2010 (%)	Rok 2006 (%)
Jeden raz	57	80	80
Okazjonalnie	43	20	20
Systematycznie	0	0	0
Razem	100	100	100

Pyt.3. Jakie środki zażywałeś(-aś)?:

	Rok 2012 (%)	Rok 2010 (%)	Rok 2006 (%)
Marihuanę	43	42	20
Środki nasenne	29	0	20
LSD	0	29	20
Dopalacze	14	-	-
Inne	14	29	40
Razem	100	100	100

Pyt.4. Czy wiesz, gdzie można zdobyć narkotyki?:

	Rok 2012 (%)	Rok 2010 (%)	Rok 2006 (%)
Tak	17	23	17
Nie	83	77	83

Pyt.5. Czy znasz kolegę lub koleżankę zażywających narkotyki?:

	Rok 2012 (%)	Rok 2010 (%)	Rok 2006 (%)
Tak	24	49	17
Nie	76	51	83

Pyt. 6. Gdzie można nabyć narkotyki?:

	Rok 2012 (%)	Rok 2010 (%)	Rok 2006 (%)
W szkole	3	11	8
W pobliżu szkoły	16	6	0
W innym miejscu	75	64	81
W szkole i innym miejscu	6	19	11
Razem	100	100	100

Powyższe wyniki wskazują , że :

- Minimalnie wzrosła liczba osób, które przyznają się do prób zażycia narkotyków(3% w r.2012, 2% w r.2010, 3% w r.2006). Większość z nich bo aż 57% próbowała tylko jeden raz. Porównywalnie do lat poprzednich nikt nie spożywa narkotyków systematycznie.
- Osoby, które miały kontakt z narkotykami brały najczęściej marihuanę (43% w 2012r., 42% w 2010 r., 20% w 2006 r.) Nikt nie przyznaje się do zażywania LSD. Na drugim miejscu gimnazjaliści wymieniają środki nasenne. Nowością są również dopalacze, które nie były wymieniane w poprzednich latach. Młodzież przyznaje się również do brania innych środków, ale nie potrafi sprecyzować co to jest.
- Większość młodych ludzi nie orientuje się, gdzie można zdobyć narkotyki. Wielu, zaznacza, że nie chce nawet takiej wiedzy posiadać.

Uczniowie klas VI Szkół Podstawowych

Na terenie gminy są 4 szkoły podstawowe, z tego 3 na wsi. W roku 2013 wśród uczniów klas VI przeprowadzono ankietę dotyczącą uzależnień.

Z udzielonych odpowiedzi wynikało , że 97% uczniów nigdy ich nie spożywało.

Pozostałe osoby miały jednorazowy kontakt z narkotykami i zażyły marihuanę lub środki nasenne.

Większość uczniów (87%) nie orientowało się gdzie można zdobyć narkotyki. Pozostałe osoby wskazały:

- pobliże szkoły – 18%
- szkoła i inne miejsce – 9%
- inne miejsce – 73%.

Ponadto 12% ankietowanych znało wśród swojego otoczenia osobę spożywającą narkotyki.

Niepokojącym zjawiskiem zaobserwowanym na podstawie wyników ankiet jest drastyczny wzrost spożywania napojów energetyzujących. Wśród uczniów klas VI aż 74% je spożywało. Z tego jeden raz – 41%, okazjonalnie – 48%, systematycznie – 11%.

Napoje te są najczęściej kupowane osobiście przez dzieci. 82% ankietowanych zaznaczyło, że rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich takich napoi.

Badania ankietowe „Młodzi i substancje psychoaktywne”

W latach 2014-2015 w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” otrzymano badania ankietowe „Młodzi i substancje psychoaktywne”. W 2014 roku ankiety przeprowadzili pedagodzy szkolni wśród: 100 uczniów klas V szkoły podstawowej (43 dziewcząt i 57 chłopców) i 100 uczniów II klas gimnazjów (51 dziewcząt i 49 chłopców). Pytania w szkołach podstawowych dotyczyły głównie spożywania alkoholu i palenia papierosów, natomiast w gimnazjum dotyczyły dodatkowo narkotyków oraz dopalaczy. Badania zostały przeprowadzone w taki sposób aby umożliwić ich ewaluację w roku 2015 – były to analogicznie klasy VI szkoły podstawowej i III gimnazjum.

Z opracowanego na podstawie badań ogólnopolskiego Raportu najważniejsze wnioski są następujące:

Uczniowie szkół podstawowych zgodnie twierdzą, że palenie papierosów jest uzależniające (chłopcy – 89%, dziewczęta - 90%). Na duże ryzyko związane z nałogowym paleniem papierosów wskazuje 89% chłopców i 90% dziewcząt, z kolei na duże ryzyko związane z nienałogowym paleniem papierosów wskazuje co trzeci uczeń szkoły podstawowej (chłopcy – 33, dziewczęta – 27%).

Po pierwszego papierosa sięga 15% uczniów i 6% uczennic szkoły podstawowej. Z kolei spośród uczniów szkół gimnazjalnych po papierosa sięga już 35% chłopców i 33% dziewcząt. Badani najczęściej sięgają po papierosa w wieku 11-12 lat czyli w momencie kończenia edukacji na poziomie szkoły podstawowej oraz w wieku 12-13 lat - w momencie nauki na poziomie szkoły gimnazjalnej.

Co dziesiąty chłopiec - uczeń szkoły gimnazjalnej sięga co najmniej po jednego papierosa codziennie (1-5 papierosów dziennie – 4%, 6-10 papierosów dziennie – 2%, 10-20 papierosów dziennie – 2%, więcej niż paczkę dziennie – 2%), co dwudziesty (5%) mniej niż jeden raz na tydzień. Spośród dziewczynek codziennie po papierosa sięga co dwunasta uczennica gimnazjum (1-5 papierosów dziennie – 4%, 6-10 papierosów dziennie – 2%, 10-20 papierosów dziennie – 1%, więcej niż paczkę dziennie – 2%), a co czternasta (7%) pali okazjonalnie, mniej niż jeden papieros na tydzień.

Porównując odpowiedzi badanych na pytanie o częstotliwość palenia papierosów z pytaniem o opinię na temat powszechności tego zjawiska wśród rówieśników badanych uczniów można powiedzieć, że opinia o tym, że rówieśnicy palą papierosy jest bardziej powszechna niż samopalenie papierosów przez respondentów. Dotyczy to zarówno uczniów szkoły podstawowej, jak i gimnazjum. Spośród uczniów szkoły podstawowej pali papierosy 5% chłopców i 2% dziewcząt, natomiast wśród gimnazjalistów można spotkać 19% chłopców i 18% dziewcząt. Co jedenasty uczeń szkoły podstawowej i co trzeci uczeń gimnazjum jest przekonany, że spośród jego rówieśników przynajmniej połowa pali papierosy przynajmniej raz w miesiącu.

Można mówić o kształtującym się problemie związanym z dostępnością marihuany wśród gimnazjalistów. Dostępność marihuany, substancji zakazanej w Polsce, jest wśród gimnazjalistów prawie taka sama jak dostępność papierosów, powszechnie dostępnych, a zakazanych tylko dla osób do 18 roku życia. Spośród badanych respondentów 28% chłopców i tyle samo dziewcząt przyznało się, że zdobycie marihuany byłoby dla nich łatwe lub bardzo łatwe. Jakkolwiek 85% chłopców i 89% dziewcząt nigdy nie próbowało zażyć marihuany, to pozostali pierwszy kontakt z marihuaną mieli najczęściej w wieku 14 lat. Wśród gimnazjalistów pierwszy kontakt z marihuaną odbywa się zazwyczaj za pośrednictwem kolegów i koleżanek (chłopcy – 9%, dziewczęta 8%), chociaż spośród tych uczniów, którzy kiedykolwiek spróbowali marihuany 33% chłopców i 27% dziewcząt nie pamięta kiedy to miało miejsce.

Co jedenasty chłopiec (9%) i co czternasta dziewczynka (7%) przyznaje się do zapalenia marihuany w ciągu ostatniego roku, spośród nich 40% chłopców i 27% dziewcząt zapaliło ją w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem ankietowym. Spośród badanych 12% chłopców i 15% dziewcząt jest przekonanych, że wśród ich rówieśników ponad połowa już miała kontakt z marihuaną, a prawie co trzeci gimnazjalista jest w stanie wskazać miejsca, w których można nabyć

marihuanę.

Gimnazjaliści wiedzą gdzie najłatwiej kupić dopalacze i są przekonani, że poradziliby sobie z ich zakupem. Zdobycie dopalaczy byłoby łatwe dla dwóch spośród siedmiu chłopców (28%) oraz prawie dla co trzeciej dziewczynki (30%). Spośród badanych gimnazjalistów 9% chłopców i 6% dziewcząt przyznało się do zażycia dopalaczy, spośród których 22% chłopców i 17% dziewcząt zażyło dopalacze jeszcze przed ukończeniem 11 roku życia i tyle samo w wieku 11 – 13 lat. Co trzecia osoba, która kiedykolwiek spróbowała dopalaczy, została nimi poczęstowana. Spośród gimnazjalistów, którzy w ogóle zażywają dopalaczy duża część z nich zażywa je co najmniej od roku i można tutaj mówić o regularności. Spośród ankietowanych 4% chłopców i 3% dziewcząt zażywało dopalaczy w ciągu ostatniego roku, podczas gdy niewiele mniej badanych zażywało dopalaczy w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem (chłopcy – 3%, dziewczęta – 2%). Dziewczęta częściej są przekonane, że wśród ich znajomych więcej jest osób, które kiedykolwiek zażywały dopalaczy. Więcej niż co piąty badany stwierdził, że wśród jego znajomych jest około 10% tych, którzy kiedykolwiek zażywali dopalaczy (chłopcy – 22%, dziewczęta – 23%). Mniej więcej 9% chłopców i 16% dziewcząt wskazało na 10% do 25% próbujących dopalaczy. Spośród badanych 9% chłopców i 14% dziewcząt jest przekonanych, że wśród ich rówieśników ponad połowa już brała dopalacze.

W kontekście zagrożeń postawione zostało ostatnie pytanie kwestionariusza, skierowanego do uczniów szkół podstawowych z tym, że respondenci poproszeni byli o wskazanie instytucji pomocowych, do których zwróciliby się gdyby zauważyli, że ich przyjaciel lub znajomy ma problem z paleniem papierosów lub piciem alkoholu. Spośród badanych uczniów największa część zgłosiłaby się o pomoc do pedagoga, psychologa (chłopcy – 41%, dziewczęta – 48%), podobnie jak do rodziców (chłopcy – 37%, dziewczęta – 47%), następnie do nauczyciela (chłopcy – 25%, dziewczęta 32%).

Odpowiedzi na pytania w placówkach oświatowych na terenie gminy były następujące:

Odpowiedzi uczniów z Gimnazjum

1. Ile miałeś lat, kiedy zdarzyło Ci się PO RAZ PIERWSZY w życiu zapalić papierosa?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
11 lub mniej	2	3	2	5
12-13	7	5	11	9
14	4	9	6	9
Nie pamiętam	3	9	4	5
Nigdy nie zapaliłem	36	25	25	20

2. Jak często paliłeś papierosy w ciągu OSTATNICH 30 DNI?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Mniej niż 1 papieros na tydzień	5	4	2	3
Mniej niż 1 papieros dziennie	1	3	3	3
1-5 dziennie	1	1	4	7
6-10 dziennie	0	2	0	2
10-20 dziennie	0	1	2	0
Więcej niż paczkę dziennie	0	2	1	1
Nie paliłem	44	38	37	32

3. Ilu, wg Twojej oceny, Twoich rówieśników pali papierosy przynajmniej raz w miesiącu?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Mniej niż 10%	3	7	7	12
10-20%	16	7	14	15
Okolo połowy	11	15	10	7
Większość	8	10	6	10
Nie wiem	10	11	15	4

4. Czy Tobie lub osobie w Twoim wieku łatwo jest kupić papierosy?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tak	16	24	11	20
nie	2	1	2	5
Czasami wymaga to kilku prób zakupu	2	4	4	9
Nie wiem, nigdy nie próbowałem	34	21	29	14

5. W jaki sposób zdobywasz dla siebie papierosy?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Kupuję sam	4	12	8	10
Częstują mnie koledzy	2	2	4	10
Proszę dorosłych o zakup	0	0	0	1
Podkradam dorosłym	2	3	1	6
Nie palę	43	35	36	31

6. Jak sądzisz, jak trudne byłoby dla Ciebie zdobycie marihuany, gdybyś tego chciał?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
niemożliwe	27	16	28	19
Bardzo trudne	15	20	9	13
Łatwe	9	11	12	14
Bardzo łatwe	0	3	0	2

7. Ile miałeś lat kiedy zdarzyło Ci się PO RAZ PIERWSZY w życiu spróbować marihuany (THC)?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
11 lub mniej	0	1	2	0
12-13	0	0	2	0
14	1	1	2	4
Nie pamiętam	0	4	1	3
Nigdy nie próbowałem	50	42	37	41

8. Po raz pierwszy marihuany spróbowałeś:

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
sam	0	1	0	2
Poczęstowali mnie koledzy	1	4	6	5
Poczęstowali mnie rodzice	0	0	0	0
Poczęstowali mnie inni dorośli	0	0	2	0
Podkrałem dorosłym	0	0	0	1
Nigdy nie próbowałem	50	46	41	40

9. Czy paliłeś marihuanę w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tak	1	3	2	3
nie	50	48	47	45

10. Czy paliłeś marihuanę w ciągu ostatnich 30dni?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tak	0	1	0	2
nie	51	50	49	46

11. Ilu, wg Twojej oceny, Twoich rówieśników paliło marihuanę przynajmniej raz w życiu?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Mniej niż 10%	19	13	15	12
10-20%	6	10	8	4
Około połowy	0	5	2	2
większość	0	1	3	2
Nie wiem	26	22	21	26

12. Gdzie, Twoim zdaniem najłatwiej kupić marihuanę?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
W szkole	5	3	4	7
Przez internet	2	2	2	5
W lokalu, dyskoteka	4	7	1	5
Na podwórku, ulicy	3	3	7	5
Nie wiem, nie próbowałem	37	36	35	31

13. Jak trudne byłoby dla Ciebie zdobycie dopalaczy, gdybyś tego chciał?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Nieosiągalne	27	16	27	15
Bardzo trudne	12	18	7	14
Łatwe	8	14	11	14
Bardzo łatwe	4	2	4	5

14. Gdzie Twoim zdaniem, najłatwiej kupić dopalacze?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
W szkole	3	2	2	5
Przez internet	3	9	2	7
W lokalu, dyskoteka	7	2	6	6
Na podwórku, ulicy	1	3	1	4
W sklepie kolekcjonerskim	0	4	4	2
Nie wiem nie próbowałem	38	36	31	30

15. Ile miałeś lat, kiedy zdarzyło Ci się PO RAZ PIERWSZY w życiu spróbować dopalaczy?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
11 lub mniej	1	1	2	2
12-13	0	0	4	1
14	2	0	4	2
Nie pamiętam	4	0	0	2
Nigdy nie próbowałem	44	50	39	41

16. Po raz pierwszy w życiu spróbowałeś dopalaczy:

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
sam	1	1	6	1
Poczęstowali mnie koledzy	5	0	2	3
Poczęstowali mnie rodzice	0	0	0	0
Poczęstowali mnie inni dorośli	0	0	1	0
Podkraść dorosłym	0	0	0	1
Nigdy nie próbowałem	45	50	40	43

17. Czy zażywałeś dopalacze w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tak	2	1	4	3
nie	49	50	45	45

18. Czy zażywałeś dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tak	1	1	3	2
nie	50	50	46	46

19. Ilu, wg Twojej oceny, Twoich rówieśników próbowało dopalaczy przynajmniej raz w życiu?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Mniej niż 10%	9	11	12	10
10-20%	6	3	0	3
Około połowy	2	1	3	0
większość	4	4	4	3
Nie wiem	30	32	31	32

Odpowiedzi uczniów ze Szkół Podstawowych

1. Jak nazywa się silna toksyczna i uzależniająca substancja zawarta w papierosie?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tlenek węgla	8	2	1	1
tytoń	16	18	32	23
substancje smoliste	0	0	0	4
nikotyna	19	32	25	34

2. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), jeśli palą papierosy od czasu do czasu (nienałogowo)?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Brak ryzyka	1	4	0	4
Małe ryzyko	31	28	41	28
Duże ryzyko	4	3	6	12
Nie wiem	5	6	9	8

3. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), jeśli palą papierosy nałogowo (ok. paczki dziennie)?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Brak ryzyka	0	0	2	2
Małe ryzyko	2	1	0	3
Duże ryzyko	38	37	53	42
Nie wiem	3	0	1	3

4. Czy łatwo uzależnić się od palenia papierosów?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tak	37	37	51	39
nie	5	1	4	6
Nie wiem	1	1	2	5

5. Ile miałeś lat, kiedy zdarzyło Ci się PO RAZ PIERWSZY w życiu zapalić papierosa?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
7 lub mniej	0	0	2	1
8-10	0	2	2	4
11-12	1	3	1	2
Nie pamiętam	2	3	3	3
Nigdy nie zapaliłem	40	30	49	39

6. Jak często paliłeś papierosy w ciągu 30 dni?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Mniej niż 1 papieros na tydzień	0	2	2	2
Mniej niż jeden papieros dziennie	0	0	0	0
1-5 papierosów dziennie	0	0	1	0
6-10 papierosów dziennie	0	0	0	0
10-20 papierosów dziennie	0	0	0	0
Więcej niż paczkę dziennie	0	0	0	1
Nie paliłem/paliłam	43	36	53	47

7. Ilu, wg Twojej oceny, Twoich rówieśników pali papierosy przynajmniej raz w miesiącu?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Mniej niż 10%	10	11	11	10
10%-20%	3	12	4	2
Około połowy	0	2	4	3
większość	2	1	0	20
Nie wiem	26	11	37	12

8. Czy Tobie lub osobie w Twoim wieku łatwo kupić papierosy?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
tak	0	2	2	3
nie	13	3	15	10
Czasem wymaga to kilku prób zakupu	0	1	3	4
Nie wiem, nigdy nie próbowałem/próbowałam	30	32	35	31

9. W jaki sposób zdobywasz papierosy, które palisz?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Kupuję sam/sama	0	0	1	0
Częstują mnie koledzy	0	2	1	2
Proszę dorosłych o zakup	0	0	1	0
Podkradam dorosłym	2	1	0	1
Nie palę, więc nie muszę zdobywać papierosów	40	36	53	46

10. Czy wypalenie jednego papierosa szkodzi?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
Tak	17	19	33	22
nie	13	4	10	12
Nie wiem	13	15	14	11

11. Gdybyś zauważył, że Twój przyjaciel lub znajomy ma problem z paleniem papierosów lub piciem alkoholu, do kogo zwróciłbyś się o pomoc?

	dziewczyny		chłopcy	
	2014	2015	2014	2015
kolęgi	5	3	1	4
nauczyciela	7	17	4	16
Pedagoga, psychologa	16	22	21	22
rodziców	16	19	12	15
policej	4	0	3	3
Telefonu zaufania	5	7	5	7
Nie wiem	6	4	13	10

Wyniki powyższych ankiet pokrywają się również w dużej mierze z wykonanymi na zlecenie Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego **badaniami ankietowymi w szkołach w ramach europejskiego programu „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) na temat „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną w województwie kujawsko-pomorskim”**.

Badanie miało na celu:

1. Pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. Podstawowym pytaniem badawczym były pytania dotyczące liczby młodych ludzi, którzy mieli doświadczenia z tego typu substancjami oraz stopień nasilenia tych doświadczeń.
2. Próbę identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu jak i podaży.

W badaniu poruszano kwestie takie jak dostępność substancji psychoaktywnych, zarówno w wymiarze fizycznym, jak i psychologicznym, gotowość do pojęcia prób z tymi środkami, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem.

Wszystkie te kwestie zostały poddane pomiarowi ilościowemu w celu dokonania oszacowań dla młodzieży województwa kujawsko-pomorskiego.

Badania zrealizowano na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17 lat) województwa kujawsko-pomorskiego. ESPAD jest pierwszym ogólnopolskim badaniem spełniającym warunki międzynarodowej porównywalności i jednocześnie podjętym z intencją śledzenia trendu w zakresie używania substancji przez młodzież szkolną. Zrealizowana próba uczniów województwa kujawsko-pomorskiego włączona do analiz liczyła 1005 uczniów trzecich klas gimnazjów oraz 1037 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Wśród gimnazjalistów 51,2% stanowiły dziewczęta, zaś 48,8% - chłopcy. W grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych było 56,6% dziewcząt oraz 48,6% chłopców.

Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, szczególnie alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała.

Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 28,1% młodszych uczniów i 48,8% starszych uczniów.

W młodszej grupie na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia wśród substancji nielegalnych są substancje wziewne (9%), a w starszej grupie- amfetamina (8,6%).

Aktualne, okazjonalne używania substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka ponad 21,3% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych 33,4%.

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 11,7% uczniów klas trzecich gimnazjów i 14,8% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Niemal wszyscy badani słyszeli o dopalaczach, jednak tylko 9,3% uczniów klas trzecich gimnazjów i 8,5% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było kiedykolwiek w sklepie z dopalaczami. Odsetki uczniów, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy są jednak wyższe (11,3% gimnazjalistów i 12,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych).

Uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów. Na tym tle dostępność substancji nielegalnych jest oceniana niżej. Spośród substancji nielegalnych najwyżej oceniana jest dostępność przetworów konopi. Większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów, decyduje bardziej nasilenie używania, niż rodzaj substancji. Oczekiwania wobec alkoholu oraz marihuany i haszyszu formułowane przez młodzież szkolną odwołują się w większym stopniu do pozytywnych konsekwencji niż ewentualnych szkód.

Próby palenia tytoniu w czasie całego życia podejmowało 61% uczniów III klas gimnazjów i 75,7% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Jednak należy odróżnić uczniów, których doświadczenia z paleniem są incydentalne od tych, którzy podejmowali próby kilkakrotnie. Frakcje osób, które paliły nie więcej niż 5 razy w swoim życiu liczą 25% gimnazjalistów i 21,5% uczniów starszych. Z kolei wśród osób najczęściej podejmujących próby palenia, u których wyszło ono poza fazę eksperymentowania, czyli 40 razy lub więcej, frakcje te liczą 19% dla uczniów III klas gimnazjów i 35,3% dla uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 27,7% piętnastolatków i 44,4% siedemnastolatków. Jest to około połowa tych,

którzy eksperymentują z paleniem tytoniu. Odsetki uczniów palących 30 dni przed badaniem w województwie kujawsko-pomorskim tylko w niewielkim stopniu przewyższają te, które odnotowano w populacji całego kraju.

Palenie tytoniu w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem deklarował co piąty badany z III klasy gimnazjum i co trzeci badany z II klasy szkoły ponadgimnazjalnej.

Wśród młodszej grupy na drugim miejscu znalazły się substancje wziewne (5,4%), a na trzecim amfetamina (4,3%). Z kolei wśród starszej amfetamina znalazła się na drugim miejscu (5,1%), a na trzecim ex aequo ekstazy i kokaina (2,6%).

Najmniej popularną substancją w obu grupach okazał się crack używany jedynie przez 2,2% gimnazjalistów i 1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Uczniowie zarówno z młodszej jak i starszej grupy z województwa kujawsko-pomorskiego rzadziej używali jedynie substancji wziewnych i metaamfetaminy w porównaniu do badanych z pozostałej części kraju. Okres ostatnich 30 dni przed badaniem można przyjąć za wskaźnikowy dla względnie częstego używania. Palenie marihuany lub używanie innych narkotyków, podobnie jak picie alkoholu, w większości przypadków nie ma charakteru regularnego. Stąd trudno mieć pewność, że wszyscy uczniowie, którzy zadeklarowali kontakt z daną substancją w czasie ostatnich 30 dni na pewno używają jej co najmniej raz na miesiąc. Przy takim założeniu można uznać, że 11,7% uczniów klas trzecich gimnazjów i 14,8% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używa marihuany lub haszyszu co najmniej raz w miesiącu. Analogiczne odsetki dla substancji wziewnych wynoszą – 2,9% u gimnazjalistów oraz 1,7% u uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Należy zauważyć, że odsetki często używających konopi wśród chłopców w klasach trzecich gimnazjów oscylują wokół wysokiego poziomu przekraczającego 15%. W klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych przekraczają poziom 20%, co oznacza że co piąty uczeń używał konopi w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem.

Używanie leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza jest powszechniejsze wśród uczniów ze szkół zlokalizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w porównaniu do wyników uzyskanych w próbie ogólnopolskiej. Różnice te nie są jednak duże, największe odnotowano wśród chłopców i dziewcząt z III klas gimnazjów – 2,4% dla chłopców używających leków krócej niż trzy tygodnie i 2,5% dla dziewcząt, które przyjmują te substancje powyżej trzech tygodni.

W sklepie z dopalaczami przynajmniej raz w życiu było 9,3% młodszych i 8,5% starszych uczniów. Większe rozpowszechnienie zakupu dopalaczy odnotowano wśród uczniów III klas gimnazjów niż wśród badanych z II klas szkół ponadgimnazjalnych – odpowiednio 8,5% i 6,5%. Podstawowym miejscem zakupu „dopalaczy” były sklepy z tymi substancjami (wśród uczniów trzecich klas gimnazjów – 5,3%, wśród uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych – 3,5%). Za pośrednictwem internetu takich zakupów dokonywało tylko 2,5% badanych w pierwszej i 1,8% badanych w drugiej grupie. Do używania dopalaczy przynajmniej raz w życiu, przyznało się 11,3% gimnazjalistów i 12,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Odsetki aktualnych użytkowników są niższe, szczególnie wśród uczniów w wieku 17-18 lat. Dopalaczy w czasie 12 miesięcy przed badaniem używało prawie 3% więcej uczniów z III klas gimnazjów w porównaniu do badanych z II klas ponadgimnazjalnych (odpowiednio 8% i 5,6%). W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem po substancje te sięgało 4,9% badanych z pierwszej grupy i 2,9% z drugiej grupy. Uczniowie ze strasznej grupy z województwa rzadziej używają tych substancji niż ich rówieśnicy z populacji generalnej. Najpowszechniejszą formą dopalaczy używaną przez uczniów z III klas gimnazjów i II klas szkół ponadgimnazjalnych były mieszanki ziołowe do palenia. Dostępność dopalaczy została oceniona bardzo podobnie przez uczniów z obu grup (różnica 3,8%). Jednak prawie dwa razy więcej uczniów z młodszej grupy uznało te substancje za niemożliwe do zdobycia w porównaniu do badanych ze starszej grupy (odpowiednio 26,4% i 14,1%).

Zdecydowana większość uczniów dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tylko bardzo nieliczni stwierdzają, że ich używanie nie jest związane z żadnym negatywnym następstwem. Brak jakichkolwiek negatywnych skutków wynikających z

używania substancji był częściej dostrzegany przez uczniów z III klas szkół gimnazjalnych niż przez uczniów ze starszej grupy. W grupie młodszych uczniów, którzy nie dostrzegali ryzyka związanego z używaniem marihuany lub haszyszu stosunkowo najwięcej wskazań padło na odpowiedzi „próbują 1 raz lub 2 razy” lub „palą od czasu do czasu” oraz odnośnie używania dopalaczy „od czasu do czasu”. Z kolei, jako bardzo ryzykowne uznane zostało regularne używanie amfetaminy (79,9%) i dopalaczy (77,4%). Prawie $\frac{3}{4}$ uczniów z tej grupy za bardzo ryzykowne uznało wypalanie paczki papierosów dziennie.

Uczniowie z II klas szkół ponadgimnazjalnych, podobnie jak w gimnazjaliści, nie dostrzegają ryzyka w przypadku eksperymentowania z przetworami konopi. Co dziesiąty uczeń z tej grupy nie dostrzegał ryzyka szkód w odniesieniu do palenia papierosów od czasu do czasu. Natomiast za obarczone dużym ryzykiem powstania szkód zostało uznane regularne używanie amfetaminy i dopalaczy, co okazało się zbieżne z ryzykiem dostrzeganym przez uczniów z młodszej kohorty. $\frac{3}{4}$ uczniów z tej grupy było zdania, że regularne używanie ekstazy i wypalanie paczki papierosów dziennie niesie za sobą duże ryzyko. Porównanie wyników obecnego badania z badaniem zrealizowanym w 2011 roku pokazuje wzrost używania najbardziej popularnych substancji takich jak przetwory konopi oraz leki uspokajające i nasenne. W grupie gimnazjalistów było to odpowiednio 1,6% i 0,8%. Wzrost używania marihuany lub haszyszu w starszej kohorcie był znaczny i wyniósł 12,4%, natomiast leków 3,2%.

Oprócz wzrostu używania tych dwóch substancji, w grupie gimnazjalistów odnotowano takie same tendencje w przypadku amfetaminy i ekstazy. W tej grupie odnotowano również nieznaczny spadek używania substancji wziewnych (0,9%). Z kolei w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych w przypadku pozostałych substancji odnotowano spadek ich używania, najbardziej wyraźny zaobserwowano w odniesieniu do używania substancji wziewnych.

Porównując wyniki badań uzyskanych w ostatnim pomiarze do tych z 2011 roku w grupie gimnazjalistów odnotowano wzrost używania dopalaczy – zarówno minimum raz w ciągu całego życia, w ostatnim roku i w ostatnim miesiącu przed badaniem. Wzrosty w używaniu dopalaczy przez 15-16 latków są nieznaczne i nie przekraczają 3%. Trochę inne trendy można odnotować w starszej grupie. Wzrost używania dopalaczy odnotowano tylko w przypadku ich używania w czasie 30 dni przed badaniem, jednak wyniósł on jedynie 0,2%. W przypadku pozostałych dwóch wskaźników używania – kiedykolwiek w życiu i w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem – odnotowane zostały nieznaczne spadki – odpowiednio 3,2% i 0,2%.

Porównując wyniki uzyskane w pomiarze w 2015 roku do tych z 2011 roku to w grupie uczniów z III klas szkół gimnazjalnych można dostrzec spadki w postrzeganej dostępności większości substancji.

Na podstawie otrzymanych wyników badania można sformułować rekomendacje, przede wszystkim w zakresie profilaktyki która nadal powinna stanowić bezwzględny priorytet. Dotychczasowe działania w tym zakresie wydają się przynosić pozytywne rezultaty co sugerują niektóre spadające bądź stabilizujące się trendy używania substancji. Tendencja do względnie liberalnego podejścia do przetworów konopi, czy przekonania o mniejszym ryzyku szkód związanych z ich używaniem niż w przypadku takich narkotyków jak heroina czy kokaina pokazuje kierunki myślenia młodzieży na ten temat. Wydaje się, że warto przemyśleć przekaz profilaktyczny, szczególnie o charakterze edukacyjnym, pod kątem przystawalności do doświadczeń, postaw i przekonań młodych ludzi.

Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Również pracownicy **Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej** w Kowalewie Pomorskim w swojej pracy spotykają osoby i rodziny z problemem narkotykowym. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba ta nie przekracza poziomu 10 osób.

Dane pochodzące z Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego

W Kowalewie Pomorskim funkcjonuje Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.

W ramach działalności Punktu, w czasie dyżurów terapeuty udzielano pomocy informacyjnej, edukacyjnej, terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i współuzależnionym rodzinom, które doświadczały bezradności w trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły.

Do Punktu trafiały również osoby uzależnione od hazardu i innych uzależnień behawioralnych jak również rodzice młodzieży przejawiającej objawy uzależnienia od komputera i Internetu, konsultowano również osoby z uwagi na konflikty rodzinne.

W roku 2017 w okresie od stycznia do października 2017 roku w zakresie uzależnienia od narkotyków udzielono łącznie 41 konsultacji.

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu

Z informacji o Stanie Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego na terenie Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego wynika, że w ramach wszczętych w roku 2016 postępowań przygotowawczych przeciwko obrotowi gospodarczemu oraz 38 postępowań karno-skarbowych policjanci zabezpieczyli 275,7 kg tytoniu, 50940 szt. papierosów oraz 1500 litrów alkoholu etylowego bez polskich znaków akcyzy.

Wszczęto 46 postępowań w kategorii **przestępczości narkotykowej** tj. o 8 postępowań więcej aniżeli w analogicznym okresie roku ubiegłego.

W efekcie prowadzonych działań funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu ujawnili 184 przestępstwa narkotykowe, w tym 4 popełnione przez osoby nieletnie oraz ustalili 56 osób podejrzanych, w tym 4 nieletnich sprawców czynów karalnych.

W zakresie przestępczości narkotykowej priorytetowym zadaniem jest ustalenie jak największej ilości sprawców przestępstw zwanych potocznie „handlem narkotykami” oraz zabezpieczenie jak największej fizycznie ilości narkotyków (potocznie „zdjęcie ich z rynku”).

W prowadzonych postępowaniach w Komendzie Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu zabezpieczono poniższe ilości narkotyków:

Lata	2012	2013	2014	2015	2016
marihuana	178,68 g.	606,95 g.	6783,19g.	110,39 g.	2971g.
amfetamina	627,59 g.	476,91g.	1961,84 g.	179,3 g.	378,66g.
haszysz	10,16 g.	4,17 g.	19,17 g.	-	0,4g.
ekstazy	49,5g.	165g.	77 g.	-	133 szt.
mefedron	-	-	-	-	12,33g.
konopie	-	-	-	-	45 szt.
LSD	-	-	-	-	11 szt.

W 2016 r. ustalono ogółem 21 nieletnich sprawców czynów karalnych, którzy dopuścili się popełnienia 36 czynów karalnych głównie przestępstw w kategorii 17x7 (13 sprawców, 30 czynów) oraz przestępstw narkotykowych (3 sprawców, 4 czyny). W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym nastąpił wzrost ustalonych nieletnich sprawców czynów karalnych- o 5 % oraz popełnionych czynów karalnych klasyfikowanych jako przestępstwa- o 24,14 %.

Ujawniono również 11 nieletnich pod wpływem alkoholu.

W ramach działalności na rzecz profilaktyki społecznej funkcjonariusze Policji przeprowadzili 121 spotkania z dziećmi i młodzieżą w szkołach, oraz 246 spotkania z nauczycielami i pedagogami oraz dyrektorami szkół.

Wspólnie z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu skontrolowano pod kątem sprzedaży dopalaczy 22 wytypowane obiekty, w których nie ujawniono sprzedaży tego rodzaju wyrobów.

IV. Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego. Do zadań gminy należy:

1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez :

- a) działalność i współfinansowanie poradni profilaktyki i terapii dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin;
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej;
- c) szerokie upowszechnienie wiedzy (ulotki, plakaty) o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- a) organizowanie szkoleń, narad, konferencji, warsztatów dla rodziców i podmiotów realizujących program, imprez lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych;
- b) organizowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców i psychologów oraz innych podmiotów realizujących działania profilaktyczne, niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą;
- c) funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży jako najbardziej efektywnej formy profilaktyki:
 - prowadzenie zajęć świetlicowych;
 - umożliwianie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem przygotowanych instruktorów i wychowawców;
 - realizację w ramach zajęć świetlicowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
 - koordynacja pracy świetlic działających na terenie gminy dofinansowywanych ze środków przeznaczonych na profilaktykę;
 - zaopatrywanie w materiały dydaktyczne oraz inne artykuły niezbędne do prowadzenia zajęć świetlicowych;
 - dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach;
 - uzupełnianie w miarę potrzeb sprzętu niezbędnego do funkcjonowania świetlic.
- d) organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnym szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków i innych używek jest wyważone i racjonalne;

3. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

- a) wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez placówki oświatowe na terenie gminy poprzez finansowanie zakupu profilaktycznych spektakli teatralnych, programów profilaktycznych, zajęć sportowych;

- b) współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami poprzez dofinansowanie realizowanych przez nie konkretnych działań profilaktycznych, organizację wypoczynku i czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, działań promujących zdrowy styl życia, działań wspierających psychologicznie, moralnie i duchowo dla społeczności lokalnej;
- c) wspieranie i inicjowanie działań związanych z patrolowaniem szkół i okolic przyszkolnych, pod kątem nielegalnej dystrybucji narkotyków oraz ich używania.

V. Sposób realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem:

a) wsparcie finansowe działalności poradni profilaktyki i terapii uzależnień w zakresie realizowanych programów profilaktycznych adresowanych do osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz ich rodzin.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba wspartych placówek zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacją dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem ;
- koszty poniesione na realizację programów;
- liczba osób objętych działaniami poradni;
- liczba osób z problemem narkotykowym;
- liczba porad i konsultacji udzielonych w powyższym zakresie.

b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej;

c) dofinansowanie programów wspierających dla członków rodzin z problemem narkomanii.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość programów
- ilość godzin realizacji zadania
- liczba osób objętych programami
- ilość porad, konsultacji, interwencji.

d) przeprowadzenie szkoleń w zakresie wczesnej interwencji psychospołecznej i prawnej w kontekście problematyki narkomanii mających na celu zwiększenie kompetencji i wiedzy kadry pedagogiczno-psychologicznej szkół oraz pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba zrealizowanych szkoleń;
- liczba przeszkolonych nauczycieli i pedagogów szkolnych;
- liczba przeszkolonych pracowników socjalnych.

2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności adresowanych do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

a) finansowanie lub dofinansowanie zorganizowanych zajęć pozaszkolnych m.in.: w świetlicach środowiskowych, klubach młodzieżowych, placówkach oświatowych, a także dożywianie dzieci biorących udział w w/w zajęciach;

b) dofinansowanie programów profilaktyki uzależnień i przemocy;

c) dofinansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież m.in. pozalekcyjnych zajęć sportowych;

d) dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży narażonych na podejmowanie ryzykownych zachowań;

e) prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinie;

f) organizowanie i finansowanie lokalnych diagnoz, badań, sondaży pozwalających ocenić aktualny

stan problemów narkotykowych;

g) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych;

h) pokrywanie kosztów szkoleń, konferencji;

i) finansowanie i współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień, organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych, konkursów, konferencji prasowych i debat w lokalnych mediach;

j) dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w środowiskach osób zagrożonych narkomanią: w pubach, klubach, dyskotekach oraz w miejscach spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, w których istnieje zagrożenie kontaktu z narkotykami.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość zrealizowanych programów profilaktycznych;

- liczba odbiorców programu;

- liczba uczestników zajęć sportowo-rekreacyjnych;

- ilość kampanii i akcji profilaktycznych;

- ilość raportów dotyczących problematyki uzależnień;

- ilość uczestników zajęć świetlicowych;

- wielkość środków finansowych z budżetu gminy wykorzystanych na powyższe działania.

4) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

a) udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego, organizacyjnego i merytorycznego organizacjom pozarządowym oraz instytucjom działającym w obszarze prewencji narkotykowej;

b) budowanie systemu współpracy, wymiana informacji;

c) zlecenie do realizacji zadań wynikających z Programu;

d) współpraca merytoryczna;

e) udzielanie rekomendacji.

Wskaźniki monitoringu:

- wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii;

- ilość konkursów i zadań w związku z realizacją zwalczania i przeciwdziałania narkomanii;

- liczba porad i konsultacji w związku z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii;

- liczba udzielonych rekomendacji.

VI. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie, którzy w życiu spotykają się z problemem narkomanii oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności:

- Dzieci, młodzieży i osób dorosłych z grup ryzyka;
- Osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków;
- Rodzin z problemem narkotykowym;
- Pracowników zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem narkomanii (pedagogzy, nauczyciele, psychologowie, pracownicy socjalni, terapeuci).

VII. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest powoływany przez Burmistrza Pełnomocnik Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie ds Przeciwdziałania Narkomanii.

Partnerami przy realizacji zadań są:

1. Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim,
4. Zespół Interdyscyplinarny,
5. Policja,
6. Placówki oświatowe,
7. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kowalewie Pomorskim,
8. Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim,
9. Poradnie i lekarze podstawowej opieki zdrowotnej,
10. Kościoły,
11. Punkty, Poradnie i Ośrodki Pomocy zajmujące się profilaktyką i leczeniem uzależnień,
12. Organizacje pozarządowe,
13. Ministerstwo Zdrowia,
14. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
15. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki,
16. Starostwo Powiatowe w Golubiu-Dobrzyniu,
i inne instytucje zaangażowane w działalność na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe z budżetu gminy, zagwarantowane corocznie w uchwale budżetowej.

Organ wykonawczy gminy sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i efektów ich realizacji, który przedkłada radzie gminy, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

E. Jasińska